

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.korpo.pol.pl/cbos> E-mail: cbos@pol.pl

BS/175/154/94

CZY POLSCY ŻOŁNIERZE POWINNI POJECHAĆ NA HAITI?

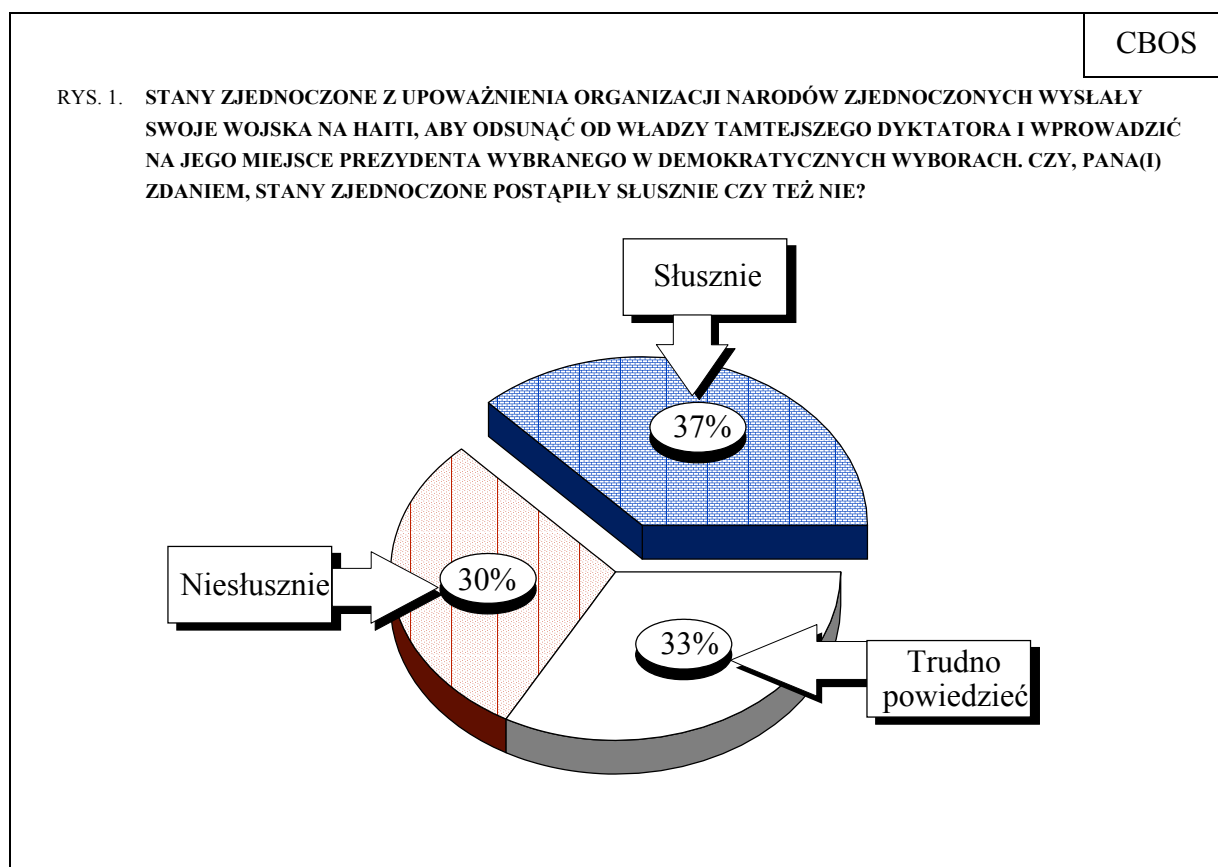
KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK '94

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

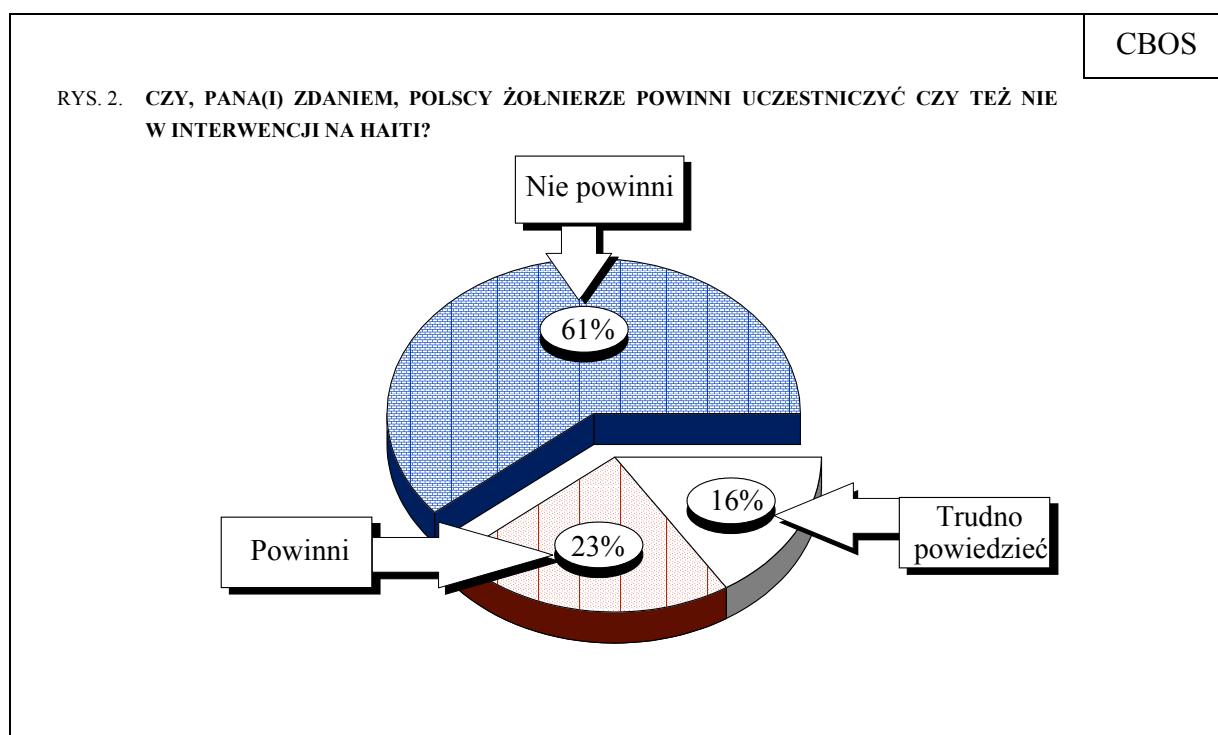
Na prośbę prezydenta Stanów Zjednoczonych Polska, podobnie jak szereg innych państw, wyraziła zgodę, by w utrzymaniu porządku na Haiti po odsunięciu od władzy tamtejszego dyktatora wzięli udział także polscy żołnierze. Stronie polskiej zaproponowano, by polski oficer dowodził siłami stacjonującymi w Port-au-Prince. Propozycja uczestnictwa naszego wojska w tej operacji wywołała dyskusję w środkach masowego przekazu, pojawiły się głosy zarówno popierające, jak i krytykujące nasz ewentualny udział. W październikowym sondażu prosiliśmy respondentów o ocenę tego zagadnienia¹.

Poglądy społeczeństwa polskiego na temat słuszności interwencji wojsk USA na Haiti są podzielone (rys.1).

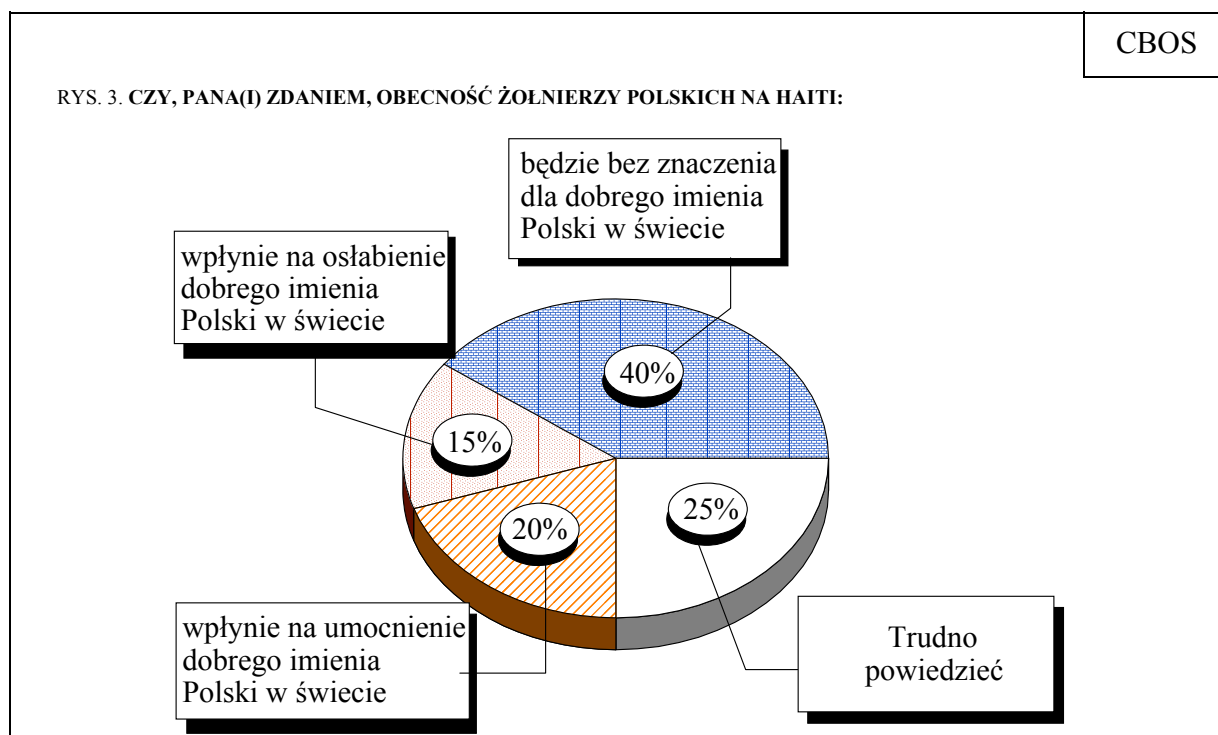
¹Badanie "Aktualne problemy i wydarzenia" (53) zrealizowano w dniach 6-10 października '94 na 1184-osobowej reprezentatywnej próbie dorosłych mieszkańców Polski.

Zdaniem przeważającej części respondentów, polscy żołnierze nie powinni brać udziału w interwencji na Haiti (rys. 2). Uważają tak przede wszystkim osoby w średnim wieku, mające wykształcenie średnie, głównie pracownicy umysłowi niższego szczebla, rolnicy i pracownicy fizyczno-umysłowi, badani wykazujący duże zainteresowanie polityką, mający lewicowe poglądy polityczne.

Za udziałem naszego wojska w tej operacji opowiedziała się prawie jedna czwarta ankietowanych. Opinię taką wyrażali najczęściej mężczyźni, osoby młode (do 34 roku życia), z wykształceniem wyższym, głównie reprezentanci kadry kierowniczej i inteligencji, a wśród biernych zawodowo - uczniowie i studenci. Pogląd ten podzielali także badani o poglądach prawicowych.

Można postawić pytanie, czy udział polskich żołnierzy w pokojowej misji na Haiti będzie miał wpływ na pozycję Polski w świecie (rys. 3).

Zdaniem ponad jednej trzeciej ankietowanych obecność naszych żołnierzy na Haiti nie będzie miała znaczenia dla dobrego imienia Polski. Opinię taką wyrażają przede wszystkim osoby w średnim wieku, mieszkańcy większych miast, badani z wykształceniem wyższym, niezależnie od deklarowanych poglądów politycznych.

Co piąty respondent jest przekonany, że misja polskich żołnierzy na Haiti wpłynie na umocnienie dobrego imienia Polski w świecie. Uważają tak przede wszystkim osoby młode (do 34 roku życia), mające wykształcenie wyższe i zasadnicze zawodowe, deklarujące średnie zainteresowanie polityką, o prawicowej orientacji politycznej. Nieco mniej badanych (15%) ma przeciwne zdanie w tej kwestii i uważa, że udział polskich żołnierzy w operacji sił pokojowych osłabi dobre imię Polski. Sądzą tak głównie osoby w średnim wieku, bez wyższego wykształcenia, badani mający lewicowe poglądy polityczne.

Interesowało nas, jak do omawianej kwestii ustosunkowali się zwolennicy ważniejszych ugrupowań i partii politycznych (tab. 1).

Tabela 1

w procentach

Elektoraty poszczególnych ugrupowań i partii politycznych	Czy obecność polskich żołnierzy na Haiti będzie miała wpływ na dobre imię Polski w świecie (jeśli tak to jaki)?			
	umocni je	osłabi je	nie wpłynie	Trudno powiedzieć
BBWR	47	8	42	3
Unia Wolności	33	14	44	9
NSZZ "S"	28	11	37	25
Unia Pracy	24	11	43	22
SLD	19	24	46	10
PSL	16	22	40	22
Przymierze dla Polski	15	18	47	20

Zwolennicy większości z wymienionych ugrupowań i partii politycznych najczęściej wyrażają pogląd, iż obecność żołnierzy polskich na Haiti będzie bez znaczenia dla dobrego imienia Polski w świecie. Jedynie wśród zwolenników BBWR większy odsetek badanych (prawie połowa) zgadza się z opinią, że obecność naszych żołnierzy umocni dobre imię Polski. Pogląd ten podziela także jedna trzecia elektoratu Unii Wolności. Przeciwnego zdania są zwolennicy partii wchodzących w skład koalicji rządowej. Prawie jedna czwarta sympatyków SLD i ponad jedna piąta popierających PSL uważa, że udział naszych wojsk w operacji na Haiti osłabi dobre imię Polski. Prawicowe poglądy polityczne badanych sprzyjały przekonaniu o pozytywnych skutkach udziału Polaków w pokojowej misji na Haiti, w związku z tym dziwić może relatywnie mały odsetek zwolenników powyższego poglądu wśród sympatyków partii zrzeszonych w Przymierzu dla Polski. Z tabeli wynika, że politykę zagraniczną rządu popierają elektoraty partii opozycyjnych.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Stany Zjednoczone z upoważnienia ONZ wysłały swoje wojska na Haiti, aby odsunąć od władzy tamtejszego dyktatora i wprowadzić na jego miejsce prezydenta wybranego w demokratycznych wyborach. Czy, Pana(i) zdaniem, Stany Zjednoczone postąpiły słusznie czy też nie?

(%)

	Słusznie	Niesłusznie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	37	30	33	1182
Płeć				
Meżczyźni	45	29	26	562
Kobiety	29	31	40	620
Wiek				
do 24 lat	45	30	24	155
25-34	45	30	25	217
35-44	34	32	34	250
45-54	41	30	30	170
55-64	34	28	38	186
65 lat i więcej	23	30	46	201
Miejsce zamieszkania				
Wies	29	29	42	453
Miasto do 20 tys.	45	33	33	146
od 21 do 100 tys.	40	29	31	207
101-500 tys.	36	37	27	215
501 tys. i więcej mieszk.	48	33	19	161
Region				
Północny	40	33	28	111
Zachodni	34	32	33	131
Środkowo-zachodni	39	31	31	180
Środkowy	41	25	34	215
Wschodni	32	31	37	158
Południowo-wschodni	33	32	35	192
Południowo-zachodni	38	30	32	196
Wykształcenie				
Podstawowe	27	28	46	415
Zasadnicze zawodowe	38	33	29	314
Średnie	43	31	27	373
Wyższe	58	32	10	81
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	55	31	14	63
Prac. umysł. niż. szczebla	40	38	21	112
Pracownicy fiz. - umysł.	43	39	28	69
Robotnicy wykwalifikowani	47	36	27	124
Robotnicy niewykwalifik.	27	35	38	88
Rolnicy	30	30	40	84
Prywatni przedsiębiorcy	61	18	21	60
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	27	31	42	379
Uczniowie i studenci	47	38	14	53
Bezrobotni	34	31	35	104
Gospodynie domowe i inni	35	22	43	76
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 750 tys. zł	25	39	36	102
750 tys. - 1249 tys.	29	39	42	213
1250 tys. - 1749 tys.	36	25	39	201
1750 tys. - 2249 tys.	39	28	33	221
2250 tys. i powyżej	42	33	24	424
Ocena własnych war. mater.				
Złe	30	32	38	456
Średnie	40	28	32	561
Dobre	44	33	23	165
Zainteresowanie polityką				
Duże	47	45	8	131
Średnie	46	31	24	504
Małe lub żadne	26	26	48	547
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	36	25	39	80
Raz w tygodniu	36	27	37	690
Kilka razy w roku	36	37	27	305
W ogóle nie uczestniczy	42	36	22	108
Poglądy polityczne				
Lewica	35	48	16	255
Centrum	44	29	26	363
Prawica	52	24	23	235
Trudno powiedzieć	18	21	60	329

Tabela 2. Na prośbę prezydenta Stanów Zjednoczonych Polska, podobnie jak szereg innych państw, wyraziła zgodę, by w utrzymaniu porządku na Haiti wzięli udział także polscy żołnierze. Czy, Pana(i) zdaniem, polscy żołnierze powinni uczestniczyć czy też nie w interwencji na Haiti? (%)

	Powinni	Nie powinni	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	23	61	16	1182
Płeć				
Meżczyźni	29	61	10	562
Kobiety	17	61	22	620
Wiek				
do 24 lat	29	58	12	155
25-34	28	61	11	217
35-44	17	66	17	250
45-54	24	63	12	170
55-64	23	62	15	186
65 lat i więcej	15	55	30	201
Miejsce zamieszkania				
Wies	19	59	22	453
Miasto do 20 tys.	28	60	12	146
od 21 do 100 tys.	27	59	13	207
101-500 tys.	19	66	15	215
501 tys. i więcej mieszk.	28	62	10	161
Region				
Północny	22	64	15	111
Zachodni	24	62	15	131
Środkowo-zachodni	24	62	14	180
Środkowy	26	59	15	215
Wschodni	17	63	20	153
Południowo-wschodni	21	59	20	192
Południowo-zachodni	24	60	16	196
Wykształcenie				
Podstawowe	17	60	23	415
Zasadnicze zawodowe	27	58	15	314
Średnie	22	65	13	373
Wyższe	36	59	5	81
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	36	56	8	63
Prac. umysł. niż. szczebla	21	70	9	112
Pracownicy fiz.- umysł.	22	66	11	69
Robotnicy wykwalifikowani	31	56	13	124
Robotnicy niewykwalifik.	23	56	21	58
Rolnicy	18	67	16	84
Prywatni przedsiębiorcy	22	63	14	60
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	19	59	23	379
Uczniowie i studenci	36	53	11	53
Bezrobotni	21	67	12	104
Gospodynie domowe i inni	21	58	21	76
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 750 tys. zł	18	62	20	102
750 tys. - 1249 tys.	17	65	19	213
1250 tys. - 1749 tys.	21	60	18	201
1750 tys. - 2249 tys.	23	63	14	221
2250 tys. i powyżej	27	60	13	424
Ocena własnych war. mater.				
Źłe	19	61	19	456
Średnie	24	61	15	561
Dobre	29	60	11	165
Zainteresowanie polityką				
Duże	30	68	2	131
Średnie	29	62	9	504
Małe lub żadne	16	58	27	547
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	22	50	28	80
Raz w tygodniu	24	59	17	690
Kilka razy w roku	19	68	12	305
W ogóle nie uczestniczy	27	59	14	108
Poglądy polityczne				
Lewica	22	71	7	255
Centrum	27	59	14	363
Prawica	34	59	7	235
Trudno powiedzieć	11	56	33	329

Tabela 3. Czy, Pana(i) zdaniem, obecność żołnierzy polskich na Haiti:
 1 - wpłynie na umocnienie dobrego imienia Polski w świecie,
 2 - wpłynie na osłabienie dobrego imienia Polski w świecie,
 3 - będzie bez znaczenia dla dobrego imienia Polski w świecie,
 7 - Trudno powiedzieć

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	15	40	25	1176
Płeć					
Mężczyźni	24	15	44	17	562
Kobiety	15	14	37	33	614
Wiek					
do 24 lat	26	13	39	22	155
25-34	24	9	46	21	217
35-44	16	17	41	25	249
45-54	18	18	46	17	169
55-64	18	17	42	24	186
65 lat i więcej	16	16	28	41	198
Miejsce zamieszkania					
Wieś	19	16	32	33	450
Miało do 20 tys.	20	11	43	25	146
od 21 do 100 tys.	23	18	38	21	206
101-500 tys.	15	13	50	21	214
501 tys. i więcej mieszk.	22	14	51	13	160
Region					
Północny	21	14	39	26	110
Zachodni	19	10	47	23	131
Środkowozachodni	24	19	36	21	180
Środkowy	20	13	40	27	212
Wschodni	17	18	37	37	153
Południowo-wschodni	19	11	41	29	192
Południowo-zachodni	18	17	44	21	195
Wykształcenie					
Podstawowe	15	15	35	35	412
Zasadnicze zawodowe	27	16	35	22	314
Średnie	16	15	48	21	370
Wyższe	29	10	54	7	81
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	28	11	54	8	63
Prac. umysł. niż. szczebla	12	22	54	12	111
Pracownicy fiz. - umysł.	16	14	54	16	69
Robotnicy wykwalifikowani	28	16	33	24	124
Robotnicy niewykwalifik.	21	7	51	20	58
Rolnicy	18	16	36	30	84
Prywatni przedsiębiorcy	19	5	56	19	60
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	15	17	34	33	374
Uczniowie i studenci	18	6	45	30	53
Bezrobotni	28	15	34	23	104
Gospodynie domowe i inni	25	13	30	32	76
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 750 tys. zł	23	8	36	33	102
750 tys. - 1249 tys.	16	22	33	28	212
1250 tys. - 1749 tys.	19	12	41	28	201
1750 tys. - 2249 tys.	20	19	39	22	218
2250 tys. i powyżej	20	13	46	21	423
Ocena własnych war. mater.					
Złe	18	17	36	29	452
Średnie	19	12	44	24	559
Dobre	24	17	40	19	165
Zainteresowanie polityką					
Duże	23	19	51	7	129
Średnie	25	15	44	16	502
Małe lub żadne	14	13	35	38	545
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	18	8	34	39	80
Raz w tygodniu	20	16	38	27	685
Kilka razy w roku	19	16	46	19	305
W ogóle nie uczestniczy	19	11	48	22	107
Poglądy polityczne					
Lewica	17	23	46	14	255
Centrum	21	14	44	21	362
Prawica	30	11	45	13	234
Trudno powiedzieć	13	12	28	47	325